

Udkast til EU-lovgivning skal ligeledes fremsendes til medlemslandenes nationale parlamenter samtidig med, at de forelægges Europa-Parlamentet og Rådet. Det gælder såvel forslag fra Kommissionen som initiativer fra en gruppe medlemslande, initiativer fra Europa-Parlamentet, anmodninger fra EU-domstolen, henstillinger fra Den Europæiske Centralbank og anmodninger fra Den Europæiske Investeringsbank, der tager sigte på vedtagelsen af en lovgivningsmæssig retsakt.

Der skal gå mindst otte uger, fra et udkast til EU-lovgivning er stillet til rådighed for de nationale parlamenter på EU's officielle sprog, til det tidspunkt, hvor det sættes på Rådets foreløbige dagsorden med henblik på vedtagelse. Der vil desuden skulle gå 10 dage fra det tidspunkt, hvor et udkast til EU-lovgivning optages på Rådets foreløbige dagsorden, til Rådets vedtagelse af en holdning. Disse tidsfrister kan kun fraviges i tilfælde af en sags hastende karakter, som skal begrundes i retsaksen eller Rådets holdning.

Tidsfristerne sikrer, at de nationale parlamenter har reel mulighed for at udøve beføjelsen til at kontrollere, om udkastet er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Endelig skal Rådets dagsordener og resultaterne af Rådets samlinger, herunder protokollerne fra de samlinger, hvor Rådet har drøftet udkast til EU-lovgivning, fremsendes direkte til de nationale parlamenter. Fremsendelsen skal ske samtidig med fremsendelsen til medlemslandenes regeringer.

Interparlamentarisk samarbejde

Protokollen om de nationale parlamenteres rolle i EU indeholder endvidere bestemmelser om fremme af et effektivt og regelmæssigt interparlamentarisk samarbejde inden for EU. Der sker en udvidelse af den eksisterende protokol om at konferencen af parlamentariske organer med ansvar for EU-anliggender (benævnt COSAC) kan forelægge Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen ethvert bidrag, som den finder hensigtsmæssigt. Konferencen skal også fremme samarbejdet mellem medlemslandenes nationale parlamenter og Europa-Parlamentet, herunder mellem deres fagudvalg.

3.5 Charteret om grundlæggende rettigheder og tiltrædelse af menneskerettighedskonventionen.

EU's grundlæggende rettigheder

- EU's charter om grundlæggende rettigheder gøres juridisk bindende, men gøres ikke til en del af traktaten.
- Charteret indeholder ikke nye eller udvidede rettigheder i forhold til de rettigheder, som EU efter EU-domstolens praksis allerede skal overholde.
- Forpligter EU's institutioner til at efterleve og sikre borgernes rettigheder.
- Sikrer, at borgernes rettigheder overholdes, også når medlemslandene gennemfører EU's beslutninger.
- Hverken begrænser eller ændrer borgernes rettigheder som bestemt i de enkelte medlemslandes forfatninger.

Lissabon-traktaten gør EU's charter om grundlæggende rettigheder juridisk bindende, se TEU art. 6, stk. 1 (art. 6, stk. 1). Det understreges samtidig i traktaten, at charteret ikke udvider EU's beføjelser.

Charteret blev oprindeligt vedtaget og undertegnet som en politisk tekst i forbindelse med topmødet den 7. december 2000 i Nice. Charteret er baseret på eksisterende menneskerettighedsforpligtelser og principper fra bl.a. FN og Europarådet samt EU-retten og medlemslandenes fælles forfatningsmæssige traditioner. Lissabon-traktaten medtager ikke chartret i traktatteksten. Men Lissabon-traktaten vil henvise til den tilpassede udgave af charteret, som blev udarbejdet i forbindelse med forhandlingerne om forfatningstraktaten. Charteret i dets tilpassede version blev i december 2007 højtideligt proklameret af EU's institutioner og optrykt i EU-tidende. Forklaringerne til chartret blev optrykt samme sted.

Charterets rettigheder spænder vidt fra retten til liv og frihed, over forbud mod slaveri og børnearbejde, ligestilling mellem mænd og kvinder, til ytringsfrihed og lighed for loven. Det indeholder således både de klassiske borgerlige og politiske rettigheder og de økonomiske og sociale rettigheder foruden nyere rettigheder og principper som f.eks. god forvaltningsskik i EU's insti-